

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610-11006841
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

19 Kasım 2024

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından Bakanlığımıza yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

-Liste ve Ekleri (33 Sayfa)

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
SAYIN EVRİM RIZVANOĞLU'NUN
TBMM 7/15685 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLAR**

SORULAR

Diyarbakır'ın Kulp ilçesinde bulunan Hasandin Yaylası, uzun süredir bölge halkının geçim kaynakları arasında yer alan tarım, hayvancılık ve arıcılık faaliyetleri için vazgeçilmez bir alan olarak öne çıkmaktadır. Yaylada yer alan yeraltı su kaynakları, bu faaliyetlerin sürdürülebilirliği için hayati öneme sahiptir ve aynı zamanda bölgenin ekolojik dengesi için kritik bir rol oynamaktadır. Hasandin Yaylası, endemik bitki türleri açısından zengin bir çeşitliliğe sahiptir ve bu türler, bölgenin biyolojik çeşitliliği için büyük önem taşımaktadır. Ayrıca, Dicle Nehri üzerinden onlarca köyün su kaynağını besleyen yaylanın korunması gerektiği, aksi halde ciddi bir halk sağlığı sorununun ortaya çıkabileceği, Türk Tabipleri Birliği tarafından ifade edilmiştir. Ancak, Hasandin Yaylası'nda yapılması planlanan maden projesi, bu hassas ekosisteme ve yeraltı su kaynaklarına geri dönüşü olmayan zararlar verme riski taşımaktadır. Dinamit gibi ağır müdahale yöntemlerinin kullanılması, bölgenin doğal yapısını tahrip edebilecek ve su kaynaklarının kirlenmesine yol açabilecektir. Bu durum, yalnızca çevresel tahribata yol açmakla kalmayacak, aynı zamanda bölge halkının geçim kaynakları üzerinde de olumsuz etkiler yaratabilecektir. Bu nedenlerle, Hasandin Yaylası'nın korunması gereken bir alan olarak ilan edilmesi ve bölgenin ekosisteminin, su kaynaklarının ve yerel ekonomik faaliyetlerin sürdürülebilirliğinin sağlanması büyük bir önem taşımaktadır. Bölgeye yapılması planlanan maden projesinin çevresel ve ekonomik etkilerinin titizlikle değerlendirilmesi elzemdir.

Bu bağlamda;

- 1- Bölge halkının karşı durduğu projenin ısrarla yapılmak istenmesinin gerekçesi nedir? Projeye alternatif arazi seçenekleri değerlendirilmiş midir?
- 2- Hasandin Yaylası'nda yapılması planlanan maden projesi hangi şirket veya şirketlere ruhsatlanmıştır?
- 3- Bahse konu maden projesine ilişkin bir Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) Raporu hazırlanmış mıdır? Hazırlandıysa, bu raporun bulguları nelerdir? Bakanlığınızın görüşü ne yönde olmuştur?
- 4- Hasandin Yaylası'nda planlanan maden projesinin, bölge ekonomisi üzerinde yaratabileceği olası etkiler konusunda Bakanlığınız tarafından yapılmış bir çalışma mevcut mudur?
- 5- Hasandin Yaylası'nda bulunan yeraltı su kaynaklarının korunmasına yönelik olarak Bakanlığınız tarafından hangi önlemler alınmaktadır? Hasandin Yaylası'nda yapılması planlanan maden projesinin, Dicle Nehri üzerindeki su kaynaklarının etkileme potansiyeline dair bir inceleme yapılmış mıdır?
- 6- Bölge halkının tarım , hayvancılık ve arıcılık faaliyetlerine doğrudan etki edebilecek bu maden projesi hakkında Bakanlığınıza ulaşan herhangi bir itiraz veya şikayet var mıdır? Varsa, bu şikayetlerle ilgili olarak hangi adımlar atılmıştır?

- 7- Hasandin Yaylası'nın korunması gereken bir alan olarak ilan edilmesine düşünölmekte midir?
- 8- Hasandin Yaylası'nda yapılması planlanan maden projesinin halk sağlığı üzerindeki olası etkilerine yönelik herhangi bir çalışma veya değeriendirme yapılmış mıdır?

CEVAPLAR

Diyarbakır Valiliğı Çevre, Şehircilik ve İklim Değışikliği İl Müdürlüğü teknik personeli tarafından Çevresel Etki Değıerlendirmesi (CED) Süreci Yönetimi Sistemi (e-ÇED) üzerinden yapılan incelemede; Diyarbakır İli'ne bağılı Kulp İlçesi sınırları dahilinde 4 tanesi I(a) grubu kum-çakıl ocağı, 2 tanesi II(b) grubu mermer ocağı, 2 tanesi II(a) grubu kalker ocağı, 1 tanesi IV(c) grubu manganez ocağı (arama faaliyeti) olmak üzere 9 tane faal maden ocağı olduğı, yine Kulp İlçesi, Karabulak Mahallesi Mevkii'nde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü (MAPEG) tarafından Kulp Madencilik ve Dış Ticaret Anonim Şirketi adına düzenlenen 200800284 numaralı maden işletme ruhsatıyla manganez cevheri arandığı belirlenmiştir. I(a) grubu madenler dışında kalan diğeri maden gruplarına ilişkin ihaleler 3213 sayılı Maden Kanunu kapsamında MAPEG tarafından yapılmaktadır.

Ayrıca, 3213 sayılı Maden Kanunu'nun arama faaliyetleri başlıklı 17. maddesi'nde (Ek fıkra: 28/11/2017-7061/48 md.) yer alan "Jeolojik haritalama, jeofizik etüd, sismik, karot, kırıntı ve numune alma ile bunlara yönelik sathi hazırlık işlemleri içeren faaliyetler için çevresel etki değeriendirmesi kararı aranmaz." hükmü gereğı bu yöntemlerle yapılan maden arama faaliyetleri Çevresel Etki Değıerlendirmesi Yönetmeliğı'nden muaftır.

Önergedeki diğeri hususlara ilişkin bilgilerin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü'nden (MAPEG) edinilmesinin uygun olacağı değeriendirilmektedir.